

CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

amis

BILTEN

43 – 2009 Živa stoka

AGRARNI MARKETINŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

21. oktobar 2009. Vol. 4, Broj 43 Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org

Ponuda na stočnim pijacama	2-3
Pregled cijena žive stoke	3-7
Značaj higijene mlijeka	8

PONUDA NA STOČNIM PIJACAMA

Dobra ponuda stoke

U toku prethodne nedjelje bilježimo dobru ponudu stoke na svim stočnim pijacama i farmama. Najraznovrsnija ponuda stoke bila je u Nikšiću. Na ostalim pijacama i farmama dominirala su jagnjad.

Najbolja ponuda jagnjadi bila je Pljevljima, gdje je u ponudi bilo 600 grla sa cijenom 2,3€/kg žive mjere. U Nikšiću jagnjad su prodavana po cijeni od 2,3 do 2,5€/kg žive mjere, u ponudi je bilo 160 jagnjadi.

U Bijelom Polju i Beranama u ponudi je bilo po 70 jagnjadi sa cijenom 2,3€/kg žive mjere.

Na podgoričkoj stočnoj pijaci cijena jagnjadi je najniža i kretala se od 2,2 do 2,3€/kg žive mjere u ponuda je bilo 60 jagnjadi.

U Baru cijena jagnjadi je najviša i kretala se od 2,5 do 3€/kg žive mjere u ponudi je bilo samo 12 grla.

Bar

Cijene žive stoke ove nedjelje nisu se bitnije mijenjale u odnosu na prethodnu. Ponude na pijaci i dalje nema, trguje se direktno na farmi.

Beranane

Na stočnoj pijaci u Beranama ove nedjelje bila je dobra ponuda svih vrsta i kategorija žive stoke. Cjenovni trend se nije promijenio, a tražnja je mala.

Nikšić

Na stočnoj pijaci u Nikšiću nema ponude žive stoke, pa se kupoprodaja obavlja direktno na farmama. Cijene su na prošlonedjeljnom nivou a najbolja je ponuda jagnjadi. Od ove nedjelje u ponudi imamo i kategorije ovaca za klanje i ovnova.

Pljevlja

Protekle sedmice u Pljevljima bila je dobra ponuda stoke. Pored dobre ponude jagnjadi,

dobra ponuda je zabilježena i kod junadi, jer je bio zakazan otkup u jednoj od mjesnih zajednica. Što se tiče cijena, evidentiran je blagi pad kod junadi.

Bijelo Polje

Na stočnim pijacama u Bijelom Polju ove nedjelje cijene se nijesu bitnije mijenjale ostale su na istom nivou od prošle nedjelje. Što se tiče ponude ona je slična prošlo-nedjeljnoj sa izuzetkom kod jagnjadi gdje je u blagom porastu.

Podgorica

Uprkos kiši solidna ponuda na stočnoj pijaci u Podgorici. Najveće interesovanje je bilo za priplodne ovce čija se cijena prosječno kretala oko 100 € a na prodaju je bilo oko 20-tak grla. Jagnjad se i dalje nude po cijeni od 2.3 prosječno a u ponudi je bilo oko 60-tak grla dok je interesovanje za telad bilo slabo, a cijena se prosječno kretala oko 3,2€/kg žive mjere.

**CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE**

IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKE

Datum prikupljanja podataka: 15. do 21. 10. 2009. godine
Izveštaj sastavila: Služba za selekciju stoke

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
1	Telad 80-160 kg SIM kg	~	3.00 (3.00-3.00)	2.90 (2.80-3.00)	~	~	~	2.95 (2.90-3.00)
2	Telad 80-160 kg kg	2.90 (2.80-3.30)	2.80 (2.80-3.00)	2.70 (2.70-2.80)	3.00 (2.80-3.10)	2.90 (2.80-3.00)	3.20 (3.10-3.30)	2.92 (2.83-3.08)
3	Junad do 300 kg kg	2.20 (2.10-2.40)	~	1.70 (1.70-1.80)	2.20 (2.00-2.20)	1.90 (1.80-2.00)	2.40 (2.20-2.50)	2.08 (1.96-2.18)
4	Junad preko 300 kg kg	1.90 (1.80-2.00)	1.50 (1.50-2.00)	1.60 (1.50-1.70)	2.00 (1.80-2.00)	1.60 (1.50-1.70)	1.90 (1.80-2.00)	1.75 (1.65-1.90)
5	Krave za klanje SIM kg	~	1.20 (1.20-1.40)	~	~	~	~	1.20 (1.20-1.40)
6	Krave za klanje kg	0.90 (0.80-1.10)	1.00 (0.80-1.00)	0.90 (0.80-1.00)	1.00 (0.80-1.20)	1.00 (0.90-1.10)	1.00 (0.90-1.20)	0.97 (0.83-1.10)
7	Prasad kg	3.50 (3.50-3.50)	3.00 (3.00-3.30)	3.20 (3.00-3.50)	3.50 (3.50-3.50)	3.00 (3.00-3.00)	3.20 (3.20-3.30)	3.23 (3.20-3.35)
8	Jagnjad kg	2.50 (2.50-3.00)	2.30 (2.30-2.30)	2.30 (2.30-2.30)	2.40 (2.30-2.50)	2.30 (2.30-2.30)	2.30 (2.20-2.30)	2.35 (2.32-2.45)
9	Ovce za klanje kg	~	~	~	1.80 (1.50-1.80)	1.40 (1.30-1.50)	1.70 (1.60-1.80)	1.63 (1.47-1.70)
10	Ovnovi kg	~	~	~	2.00 (2.00-2.00)	~	~	2.00 (2.00-2.00)
11	Jarad kg	3.50 (3.30-3.50)	2.50 (2.50-2.50)	2.50 (2.30-2.50)	2.70 (2.70-2.70)	~	2.80 (2.80-3.10)	2.80 (2.72-2.86)

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
12	Priplodne ovce grlo	~	100.00 (80.00-120.00)	~	100.00 (80.00-120.00)	100.00 (100.00-110.00)	100.00 (100.00-120.00)	100.00 (90.00-117.50)
13	Priplodne koze grlo	90.00 (80.00-110.00)	80.00 (50.00-100.00)	~	80.00 (70.00-100.00)	~	~	83.33 (66.67-103.33)
14	Priplodne junice HF grlo	~	~	~	1,200.00 (1,000.00-1,400.00)	1,200.00 (1,200.00-1,200.00)	~	1,200.00 (1,100.00-1,300.00)
15	Priplodne junice Smeđa grlo	~	~	~	~	1,000.00 (900.00-1,200.00)	~	1,000.00 (900.00-1,200.00)
16	Priplodne krave HF grlo	~	~	~	1,300.00 (1,000.00-1,500.00)	~	800.00 (800.00-800.00)	1,050.00 (900.00-1,150.00)
17	Priplodne krave Smeđa grlo	~	~	~	~	~	700.00 (700.00-830.00)	700.00 (700.00-830.00)
18	Priplodne krave Melez grlo	750.00 (750.00-750.00)	650.00 (400.00-1,100.00)	750.00 (600.00-1,000.00)	750.00 (600.00-800.00)	750.00 (750.00-800.00)	600.00 (450.00-750.00)	708.33 (591.67-866.67)

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 12-18.10.2009. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ Rasa uzrast	Centralna Srbija												Vojvodina						Dominantna cena Srbija				
		Beograd	Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš - Bežin	Pirot	Požarevac	Smederevo	Osiplanica	Vranje	Zajčar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica		Subotica	Zrenjanin		
Dviske	sve	160	---	140	130	155	150	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	120	---	---	---	200	
Jagnjad	sve	200	190	200	200	200	200	---	200	200	200	200	200	---	180	190	200	180	175	---	---	200	200	
Jarići	sve	170	---	200	170	170	---	---	160	160	160	160	---	---	180	---	---	---	150	---	---	---	---	170
Junad	do 300 kg	---	---	140	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	165	---	---	---	---	---
Junad	do 300 kg	170	---	170	140	---	160	170	160	---	170	---	---	---	---	---	---	---	220	---	---	---	---	170
Junad	>480 kg	160	170	160	160	---	---	170	---	---	180	---	---	---	160	160	---	155	170	---	---	155	---	160
Koze	sve	100	---	80	80	100	100	---	93	---	80	---	---	---	---	---	---	---	70	---	---	---	---	100
Krave za klanje	HF	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	90	---	---	90	---	---	---	---	90
Krave za klanje	SM	---	---	110	130	100	100	100	120	---	100	---	---	---	---	100	---	100	110	---	---	---	---	100
Krmače za klanje	>130 kg	---	110	120	---	140	100	---	105	110	---	---	---	---	80	---	---	120	120	---	---	120	---	120
Ovca	sve	120	100	100	100	120	100	100	120	110	100	100	---	---	---	100	100	100	100	---	---	---	100	100
Ovnovi za priplod	sve	150	120	120	130	160	---	---	125	---	130	---	---	---	80	---	---	---	130	---	---	---	---	130
Prasad do 15 kg	sve	210	160	200	---	200	200	230	200	200	200	200	---	---	220	200	200	230	---	---	---	220	---	200
Prasad do 25 kg	sve	200	150	200	160	190	180	220	180	190	190	---	---	---	---	190	200	220	220	200	200	200	---	200
Priplodne junice	sve	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	140	---	---	---	---	---
Priplodne krave	HF	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	120	---	---	---	---	---
Priplodne krave (din/grlu)	SM	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	130	---	---	---	---	---
Šilježad	sve	160	---	150	160	170	150	---	160	150	---	---	---	---	---	---	---	---	135	---	---	---	---	160
Telad	80-160 kg	260	---	230	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	270	---	---	---	---	---
Telad	80-160 kg	320	250	280	290	240	280	260	250	---	280	---	---	---	250	280	280	340	---	---	---	---	---	280
Tovljenici	80-130 kg	150	140	140	160	155	130	---	150	150	---	---	---	---	150	150	150	160	---	---	---	160	---	150
Tovljenici	>130 kg	140	130	120	140	150	120	---	120	---	140	---	---	---	---	140	---	---	150	---	---	---	---	140

Izvor: STIPS

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 93 dinara)

Prikaz cijena u kn/kg za grupu proizvoda / stoka, meso i mesne preradevine

Prices for product group Stočni sajam-livestock market

Geografska podjela: HR

U razdoblju: od 12.10.2009 do:

18.10.2009(Tjedan:42)

Uspoređeno s razdobljem: od 28.9.2009 do:

4.10.2009(Tjedan:40)

Proizvod	Tip	Istra, Primorje i Dalmacija			Kontinentalna Hrvatska			Hrvatska		
		Cijena	Stara	Razl.	Cijena	Stara	Razl.	Cijena	Stara	Razl.
tele simental (80-160 kg)-calf .	Min	23.00	24.00	-1.00	20.00	21.00	-1.00	20.00	21.00	-1.00
	Max	30.00	30.00	0.00	28.00	30.00	-2.00	30.00	30.00	0.00
	Prosjek	27.20	27.06	0.14	24.22	24.84	-0.62	24.31	24.91	-0.60
tele holstajn (80-160kg)-calf .	Min	----	----	----	20.00	----	20.00	20.00	----	0.00
	Max	----	----	----	24.00	----	24.00	24.00	----	24.00
	Prosjek	----	----	----	22.93	----	22.93	22.93	----	0.00
junica simental (za klanje)-heifer .	Min	15.00	----	15.00	8.00	11.00	-3.00	8.00	11.00	-3.00
	Max	17.00	----	17.00	14.50	14.50	0.00	17.00	14.50	2.50
	Prosjek	16.00	----	16.00	12.23	12.60	-0.37	12.24	12.60	-0.36
junica holstajn (za klanje)-heifer .	Min	----	----	----	9.00	10.00	-1.00	9.00	10.00	-1.00
	Max	----	----	----	11.00	12.00	-1.00	11.00	12.00	-1.00
	Prosjek	----	----	----	9.53	10.39	-0.86	9.53	10.39	-0.86
bik simental (>450kg)-beef .	Min	13.00	12.00	1.00	12.00	13.00	-1.00	12.00	12.00	0.00
	Max	18.00	18.00	0.00	16.00	16.00	0.00	18.00	18.00	0.00
	Prosjek	15.15	14.54	0.61	13.60	13.95	-0.35	13.61	13.95	-0.34
bik holstajn (300-450 kg)-beef .	Min	----	----	----	10.00	11.00	-1.00	10.00	11.00	-1.00
	Max	----	----	----	13.00	13.00	0.00	13.00	13.00	0.00
	Prosjek	----	----	----	11.01	11.62	-0.61	11.01	11.62	-0.61
krava simental (za klanje)-cow .	Min	11.00	10.00	1.00	4.00	3.00	1.00	4.00	3.00	1.00
	Max	11.00	10.00	1.00	10.00	10.00	0.00	11.00	10.00	1.00
	Prosjek	11.00	10.00	1.00	6.87	6.85	0.02	6.88	6.85	0.03
odojak (25-35 kg)-piglets .	Min	16.00	20.00	-4.00	12.00	11.00	1.00	12.00	11.00	1.00
	Max	20.00	20.00	0.00	22.00	20.00	2.00	22.00	20.00	2.00
	Prosjek	19.60	20.00	-0.40	13.76	14.69	-0.93	13.76	14.69	-0.93
svinja (80-120 kg)-pig .	Min	12.00	12.00	0.00	9.00	10.00	-1.00	9.00	10.00	-1.00
	Max	20.00	18.00	2.00	15.00	15.00	0.00	20.00	18.00	2.00
	Prosjek	17.60	16.86	0.74	11.61	11.71	-0.10	11.64	11.74	-0.10
krmača (za klanje)-sow .	Min	----	----	----	5.00	5.00	0.00	5.00	5.00	0.00
	Max	----	----	----	10.00	10.00	0.00	10.00	10.00	0.00
	Prosjek	----	----	----	7.90	7.25	0.65	7.90	7.25	0.65
janjad-lambs .	Min	22.00	25.00	-3.00	20.00	19.00	1.00	20.00	19.00	1.00
	Max	35.00	31.00	4.00	27.00	27.00	0.00	35.00	31.00	4.00
	Prosjek	26.07	26.74	-0.67	24.00	21.64	2.36	25.66	25.45	0.21
ovca (za klanje)-sheep .	Min	----	8.00	-8.00	8.00	8.00	0.00	8.00	8.00	0.00
	Max	----	10.00	-10.00	10.00	10.00	0.00	10.00	10.00	0.00
	Prosjek	----	9.00	-9.00	8.09	8.09	0.00	8.09	8.24	-0.15
jare-kid goat .	Min	30.00	----	30.00	20.00	20.00	0.00	20.00	20.00	0.00
	Max	30.00	----	30.00	26.00	26.00	0.00	30.00	26.00	4.00
	Prosjek	30.00	----	30.00	24.95	24.74	0.21	27.45	24.74	2.71
ždrijebe-foal .	Min	----	----	----	13.00	13.00	0.00	13.00	13.00	0.00
	Max	----	----	----	13.00	13.00	0.00	13.00	13.00	0.00
	Prosjek	----	----	----	13.00	13.00	0.00	13.00	13.00	0.00
konj-hors .	Min	----	----	----	9.00	9.00	0.00	9.00	9.00	0.00
	Max	----	----	----	11.00	11.00	0.00	11.00	11.00	0.00
	Prosjek	----	----	----	10.00	10.00	0.00	10.00	10.00	0.00

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,4 Kuna)

Izvor: TISUP

ZNAČAJ HIGIJENE MLIJEKA

Mlijeko, kao veoma zastupljena namirnica u ishrani ljudi i životinja sadrži:

- bjelančevine
- masti
- šećer
- mineralne materije
- vitamine

Proteini mlijeka sadrže aminokiseline neophodne za građu tkiva, enzima i hormona u ljudskom organizmu.

Mliječni šećer - laktoza ima posebnu funkciju u procesima resorpcije kalcijuma i regulisanju crijevne mikroflore. Količina kalcijuma u jednom litru mlijeka je dovoljna da zadovolji dnevne potrebe čovjeka, pri čemu je njegova resorpcija u crijevima daleko povoljnija ako se konzumiraju fermentisani proizvodi – kisjelo mlijeko ili jogurt.

S obzirom na značaj koji mlijeko ima u ishrani ali i u prenošenju različitih oboljenja ljudi, proizvodnja mlijeka zahtijeva stalnu i strogu kontrolu svih tačaka u lancu te proizvodnje. Bez ovih kontrola ne može se zamisliti savremena proizvodnja mlijeka, čiji je cilj da potrošačima obezbijedi higijenski ispravno i kvalitetno mlijeko.

Pored suzbijanja klasičnih zaraznih bolesti kod muznih grla, mastitis i održavanje adekvatne higijene u proizvodnji mlijeka najvažniji su problemi sa gledišta higijensko-zdravstvene ispravnosti mlijeka.

Poremećaji u sekreciji mlijeka, nastali kao posljedica zapaljenja mliječne žlijezde – mastitis, kao i patogeni mikroorganizmi

koji se pri tome izlučuju, utiču na zdravstveno – higijensku ispravnost mlijeka.

Najčešći mikroorganizmi koji izazivaju mastitis su;

- *Streptococcus agalactiae*
- *Staphylococcus aureus*
- *Streptococcus uberis*
- *E. coli*
- *Arcanobacterium pyogenes* i dr

S. agalactiae ne izaziva samo mastitis već i ozbiljne infekcije ljudi, koje prouzrokuju:

- umiranje novorođenčadi
- gnojna zapaljenja zglobova
- zapaljenja sluzokože oka
- zapaljenje mozga
- infekcija respiratornih organa
- infekcija urogenitalnih organa

Staphylococcus aureus je uzročnik:

- gnojnih infekcija
- oboljenja srca
- zapaljenja pluća
- zapaljenja koštanog tkiva

Važno je istaći da *Staphylococcus aureus* stvara termostabilne (ne uništavaju se pasterizacijom mlijeka) enterotoksine, koji mogu uzrokovati trovanje ljudi.